

Ситуаційний звіт про доступ до програм замісної підтримувальної терапії в Україні

Станом на 1 листопада 2022 року

В умовах війни одними з найбільш актуальних питань у сфері охорони здоров'я залишається питання забезпечення необхідного та безперервного лікування уразливих груп населення. Однією з таких груп є особи залежні від психоактивних речовин. Одним з найефективніших методів лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів є замісна підтримувальна терапія (ЗПТ). Під час воєнної агресії питання забезпеченості та доступу до лікувальних препаратів для пацієнтів замісної підтримувальної терапії набуває все більшої актуальності.

Поточна інформація щодо напрямків роботи в сфері забезпечення доступу до програм ЗПТ

НСЗУ продовжує роботу над підготовкою реалізації Програми Медичних гарантій на 2023 рік за пакетом ЗПТ.

Центром отримано у якості гуманітарної допомоги від Чеського Уряду 1000 ампул Налоксону, який було розподілено на 4 сайти ЗПТ у Запорізькій, Івано-Франківській, Львівській областях та м. Київ. Передбачено, що Налоксон разом з інформаційними матеріалами, наданими МБФ «Альянс громадського здоров'я» буде доступний для пацієнтів сайтів ЗПТ, на які було розподілено препарат.

Продовжують відновлювати свою роботи приватні лікувальні заклади. ЦГЗ продовжує збирати інформацію стосовно роботи приватних закладів.

Фахівцями Центру було здійснено візит технічної допомоги до окремих ЗОЗ, які впроваджують ЗПТ Житомирської області. В ході візиту було проведено моніторинг реалізації програми ЗПТ, зокрема, дотримання стандартів надання медичної допомоги, проведено опитування пацієнтів, які отримують лікування на сайті тощо. За результатами проведеного візиту буде підготовлено рекомендації з удосконалення системи надання медичних послуг.

Центр спільно з партнерами продовжує підготовчі роботи для впровадження в клінічну практику нових форм препаратів ЗПТ, зокрема, пролонгованої форми ін'єкційного бупренорфіну.

Центром розпочато роботи над розробкою чат-боту по вірусним гепатитам.

Програма ЗПТ у Херсонській області була припинена через дії окупаційної влади в 7 з 8 ЗОЗ – вилучення препаратів ЗПТ, документації на сайтах та чинення тиску на медичний персонал. За наявною інформацією на початок звітного період лише 1 ЗОЗ області продовжував надавати медичні послуги пацієнтам.

Триває робота над постачанням в Україну партії препаратів ЗПТ для потреб 2022 року.

Реалізації програми ЗПТ

Загальна кількість пацієнтів на 01.11.22

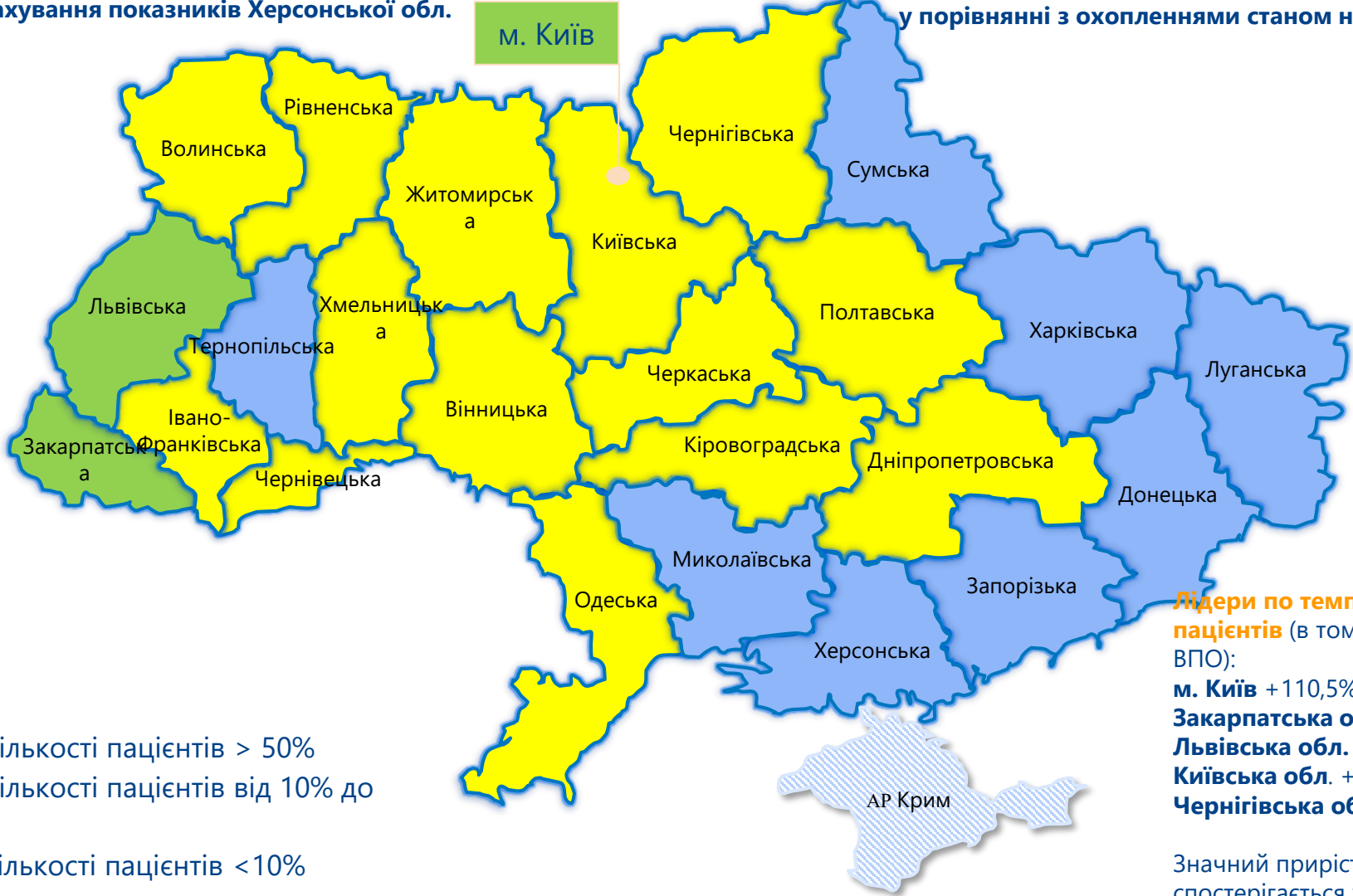
19 536 осіб

без урахування показників Херсонської обл.

На кінець звітного періоду приріст пацієнтів у комунальних ЗОЗ склав

14,6% (2493 пацієнти)

у порівнянні з охопленням станом на 01.01.2022

- Приріст кількості пацієнтів > 50%
- Приріст кількості пацієнтів від 10% до 49%
- Приріст кількості пацієнтів < 10%

Лідери по темпам набору пацієнтів (в тому числі за рахунок ВПО):
м. Київ +110,5%
Закарпатська обл. +70,5%
Львівська обл. +63,9%
Київська обл. +42,4%
Чернігівська обл. +40,7%

Значний приріст також спостерігається у **Кіровоградській області** (+32,9%).

Внутрішня міграція

Загальна кількість внутрішньо переміщених осіб на 01.11.22

1594 особи

Загальна кількість внутрішньо переміщених осіб, які розпочали своє лікування у жовтні 100 осіб

У Харківській та Запорізькій областях спостерігається міграція пацієнтів між сайтами всередині області.

 Загальна кількість ВПО

Центрами розміщення ВПО залишаються **Полтавська, Львівська, Дніпропетровська області.**

При цьому, спостерігаються тенденції до **збільшення ВПО** у **Кіровоградській та Сумській обл.** та **зменшення** кількості ВПО на сайтах **м. Києва.**

Тенденції внутрішньої міграції у звітному періоді **не змінилися:** переважна більшість пацієнтів переміщується з регіонів, охоплених бойовими діями, тимчасовою окупацією або регіонів, де через бойові дії обмежений безперешкодний доступ до програми ЗПТ.

Листи очікування на сайтах

Загальна кількість ЗОЗ, які повідомили про наявність листа очікування **11 303**

Загальна кількість осіб в листах очікування **166 осіб**

З них **121 особа** - пацієнти приватних закладів. Найбільша кількість таких осіб в листі очікування м. Запоріжжя.

45 осіб - первинні пацієнти.

У порівнянні з попередніми звітними періодами можна відзначити загальне **зменшення кількості осіб** в листах очікування у ЗОЗ країни та кількість ЗОЗ, які звітують про їх наявність.

Серед основних причин формування листа очікування заклади виділяють:

- навантаженість на медичний персонал та низька пропускна можливість сайтів;
- кількість пацієнтів на сайті відповідає кількості осіб в договорі з НСЗУ;
- очікування поставки препарату;
- проходження дообстеження та встановлення діагнозу через що пацієнтів поки не виключають з листа очікування.

Зокрема, пацієнтів, які проходили процедуру встановлення діагнозу чи дообстеження та перебували у листі очікування (у звітному періоді) становила **4 особи**.

Надмірне навантаження на медперсонал. 82 пацієнта в листі очікування є пацієнтами приватних ЗОЗ, 13 осіб - первинні пацієнти

Важкою залишається ситуація у ЗОЗ м. **Запоріжжя**, де пропускна спроможність та навантаження на медичний персонал функціонуючого сайту не дозволяє оперативно забезпечувати лікування всім бажаним.

Забезпеченість препаратами

Наявні залишки препаратів на центральних складах

ДП «Медичні закупівлі України»

ДП «Укрмедпостач» МОЗ України

Препарати закуплені за кошти державного бюджету 2021 року

Метадон 5 та 10 мг.
Бупренорфін 2 та 8 мг.

Препарат закуплений коштом ГФ для потреб 2022 року.

Метадон 25 мг.

Постачання препаратів ЗПТ з центральних складів до регіонів.

Розподіл ролей:

Роль структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та ЗОЗ

1. Формування заявки з урахуванням потреб області.

Потреби формуються відповідно до середнього дозування в регіоні, але не менше, ніж розрахункове закупівельне дозування (100 мг. для метадону та 12 мг. бупренорфіну) з урахування пропорцій між дозуванням та залишків препаратів, та з урахування розширення програми відповідно до Цілей. Розрахункові кількості регіону – **3 місяці**.

подається заявка не пізніше, ніж за місяць до прогнозованого критичного залишку препаратів.

2. Направлення до відповідальних установ та МОЗ України для верифікації заявки.

3. Затвердження розподілу курсів препаратів між ЗОЗ області, визначення отримувача препаратів, відповідального ЗОЗ за здійснення моніторингу використання препаратів ЗПТ тощо.

4. Моніторинг споживання препаратів на рівні регіону, залишків та руху препаратів.

Роль Центру Громадського Здоров'я

1. Верифікація заявки та направлення до національних агенцій зі здійснення закупівель та постачання препаратів.

Роль національних агенцій з закупівлі та постачання препаратів ЗПТ (ДП «МЗУ» та ДП «Укрмедпостач»)

1. Розробка наказів про розподіл/перерозподіл препаратів ЗПТ відповідно до замовлення.

2. Організація логістики до регіонів відповідно до графіків постачання.

3. Моніторинг руху препаратів.

Постачання препаратів в регіони у звітному періоді

Здійснення постачання у звітному періоді:

- Харківська обл.
- Рівненська обл.
- Волинська обл.
- Запорізька обл.
- Чернігівська обл.
- Дніпропетровська обл.
- Кіровоградська обл.
- Чернівецька обл.
- Сумська обл.
- м. Київ

Особливості впровадження програми ЗПТ в окремих регіонах України.

Забезпечення безперервності програми ЗПТ на території Харківської області.

- На території деокупованих населених пунктах області ведуться роботи з оцінки спроможності відновлення медичної допомоги, відновлення роботи цивільної інфраструктури.
- Наразі ЗПТ все ще не доступна в ЗОЗ **м. Балаклія** та **м. Куп'янськ**.
- В **м. Чугуїв** та **м. Дергачі**, які також страждали від бойових дій в регіоні лікування поки недоступно. Частина пацієнтів, які отримували лікування на базі ЗОЗ в цих населених пунктах все ще продовжують отримувати препарати в м. Харків або інших регіонах України.
- Загальна кількість пацієнтів, які проходили лікування – **482**.

У звітному періоді послуги ЗПТ продовжують надаватися на базі комунальних закладів м. Харків та Харківської області.

Станом на 01.11.2022 в області надають послуги ЗПТ 5 ЗОЗ:

 КНП "Лозівське територіальне медичне об'єднання"

 КНП "Зміївська центральна районна лікарня"

 КНП ХОР " Обласний протитуберкульозний диспансер №1"

 КНП ХОР "Обласний наркологічний диспансер"

 КНП ХОР "Обласний клінічний центр профілактики і боротьби зі СНІДом"

Особливості впровадження програми ЗПТ в окремих регіонах України.

Реалізація програми ЗПТ в Донецькій області у звітному періоді.

- Загальна кількість осіб, які отримували послуги ЗПТ в області - **270 пацієнтів**, що свідчить про зростання кількості пацієнтів у порівнянні з попередніми періодами.
- Забезпеченість препаратами функціонуючих закладів області дозволяє безперервно надавати медичні послуги. Розглядається питання постачання препаратів ЗПТ до області для забезпечення безперервної роботи сайтів.
- Не надають послуги **2 заклади міста Маріуполь** та ЗОЗ у **м. Бахмут** та **м. Слов'янськ**.

Станом на 01.11.2022 в Донецькій області функціонувало 5 ЗОЗ:

 КНП "Медичний центр з профілактики та лікування залежності " у **м. Костянтинівка**

 КНП "Медичний центр з профілактики та лікування залежності " у **м. Краматорськ**

 КНП "Медичний центр з профілактики та лікування залежності " у **м. Покровськ**

 КНП «**Добропільська лікарня інтенсивного лікування**»

 КНП "**ЦПМСД№1**" м. Краматорськ

20 ЗОЗ в 11 регіонах

кількість ЗОЗ, що надавали послуги ЗПТ у звітному періоді та звітували до ЦГЗ

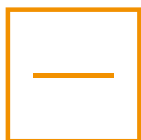
5532

кількість пацієнтів, які отримували послугу у звітному періоді

478

кількість нових пацієнтів за звітний період

265

кількість осіб які вибули з програми ЗПТ із різних причин

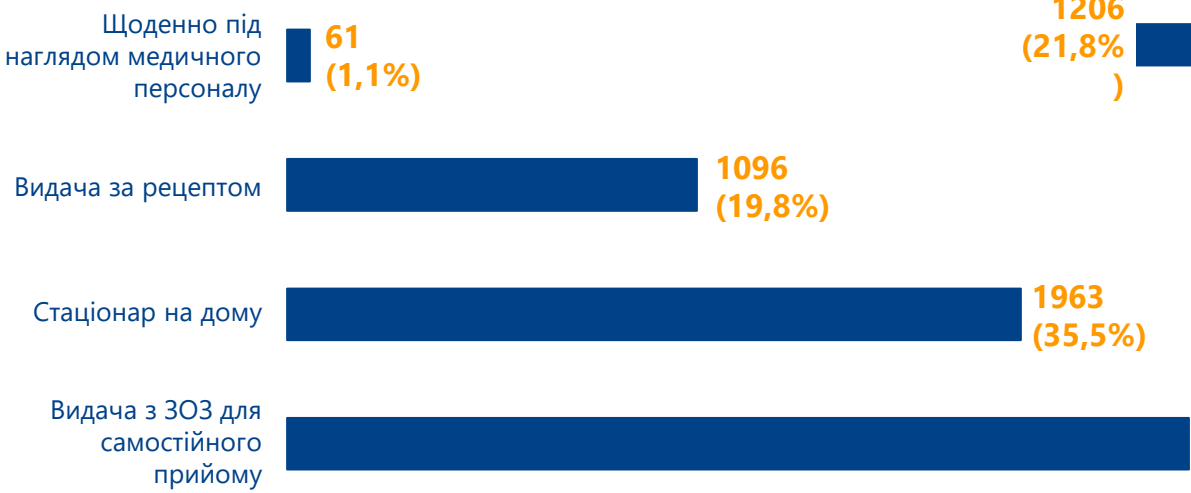
Реалізація програми ЗПТ на базі приватних закладів охорони здоров'я

Характеристика пацієнтів за період

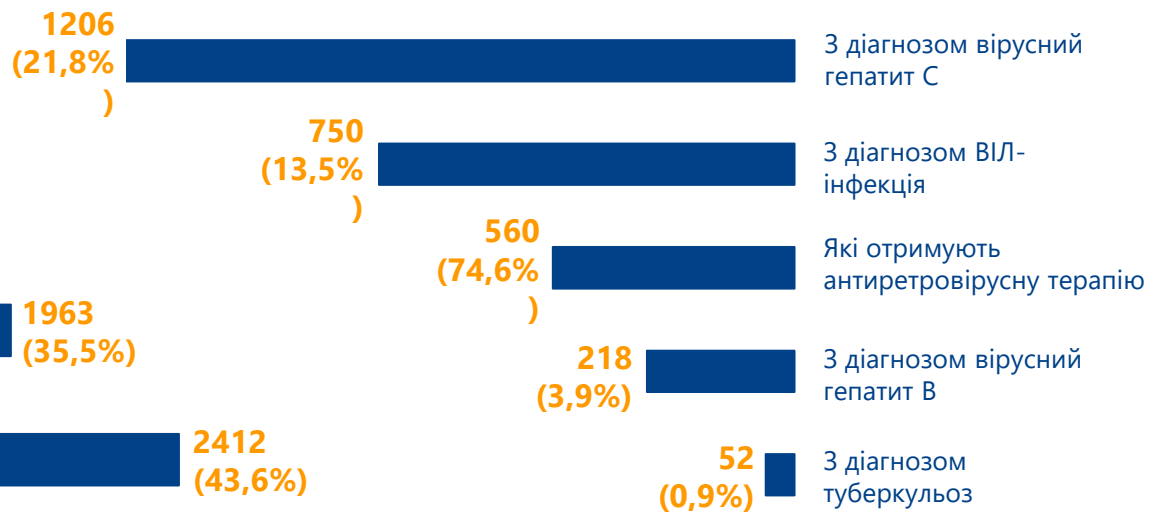
Пацієнти, які отримують замісну підтримувальну терапію на кінець звітного періоду

Пацієнти, які отримують ЗПТ станом на кінець звітного періоду в розрізі категорії «Форма видачі»

Пацієнти, які отримують ЗПТ станом на кінець звітного періоду в розрізі категорії «Супутні стани та захворювання»

Інформаційна Система «Моніторинг соціально значущих хвороб»

Центр **розпочав навчання фахівців ЗОЗ**, які впроваджують ЗПТ приватної та комунальної форми власності щодо роботи із **Інформаційною Системою «Моніторинг соціально значущих хвороб»** (далі – ІС «Моніторинг СЗХ»), **модуль ЗПТ**.

Впровадження ІС «Моніторинг СЗХ» в промислову експлуатацію затверджена **наказом Міністерства охорони здоров'я від 25.07.2022 №1317**. Це означає, що система налагоджена, готова до рутинного використання фахівцями та функціонує відповідно до регламенту використання та функціонування визначених вимог.

Національним адміністратором системи є **ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

На кінець жовтня навчання по роботі із системою вже пройшли фахівців з **21 регіону**

Центр продовжує активно працювати із регіонами задля якнайшвидшого запуску та наповнення системи

Джерела інформації

Чат-бот ЗПТ_Поруч

https://t.me/zpt_poruch_bot

Офіційний сайт Центру громадського здоров'я

[Перейти](#)

Сайт Євразійської асоціації зниження шкоди

[Перейти](#)

Сторінка SoS Project

[Перейти](#)

Сайт БФ «Надія та Довіра»

[Перейти](#)
